

SUB NUMINIS DIVINI PRÆSIDIO *Vig. n. 34*
DISSERTATIONEM INAUGURAL. JURIDICAM,
DE *3*

TAXA
FEUDALI, *1819 34*

VULGO

Vom Lehn-TAX,

CONSENSU MAGNIFICI ICTORUM ORDINIS,
IN PERANTIQUA ACADEMIA HIERANA,
PRO SUMMIS IN UTROQUE JURE HONORIBUS AC
PRIVILEGIIS DOCTORALIBUS RITE ET LEGITIME
CONSEQUENDIS,
PUBLICÆ ERUDITORUM DISQUISITIONI
SUBMITTIT

HEINRICUS PHILIPPUS
DÖBNERUS,

COBURGO-FRANCUS,
ILLUSTRIS REGIMINIS SAXO-COBURGENSIS
ADVOCATUS ORDINAR. *253*

DIE XXVII. MART. ANNO MDCCC XIX.
HORIS LOCOQUE CONSUETIS.

ERFORDIÆ,

Typis JOH. HENRICI GROSCHII,
TYPOGR. ACAD.

△

DEO
PATRIÆ
ET
PATRONIS.

PROËMIUM.

Non est, cur juris feudalis ejusque cognitionis utilitatem ac necessitatem multis verborum ampullis commendem, cum omnibus, qui vel mediocriter saltem in jure versati sunt, isthæc satis abundeque jam pateat, adeo, ut præsertim in nostro Imperio Romano-Germanico nullum Regnum, nullus Ducatus, Comitatus, Baronatus, imo nullum oppidum ferme reperiatur, in quo juris feudalis cognitio non sit neces-

A

saria.

faria. Inter materias vero ejusdem mihi Dissertationis Inauguralis specimen edituro præ cæteris arrisit doctrina de Taxa feudali, tum quod de illa parum adhuc literis concinnatum noverim, tum quod ejus usus in patria mea quam maxime in præsentiarum se exerat. Collegi itaque de materia ista nonnullas theses, easque placidæ disceptationis alicæ, ut eo melius discuterentur, discussæque explanarentur, submittere constitui, quod ut felicius dirigatur & optatius perficiatur,

Nunc precor, ut summum Numen
mea coepta secundet:

Sic sane poterunt cedere cuncta
bene.

I. N. D.

Thes. I.

Um nemo res probe intelligat, nisi prius verba cognoverit, quippe per quæ res ipsa significatur, ideo priusquam ad ipsam Taxæ feudalis definitionem perveniam, vocum derivationem & significationem præmittere necessarium esse duxi.

Thes. II.

Vox autem Taxæ sine dubio descendit a taxando, quod significat pretio æstimare apud Plin. Hinc taxatio dicitur, Festo teste, quæ sit certæ summæ, quam Judex etiam post principale negotium definitum facere potest *l. Terminatio C. de fruct. & lit. expens.* & hinc taxatio sumitur, ut Justinianus autor est in *Novell. 63. & 82.* pro summa quadam pecuniæ ab eo, qui iudicio præest, definita; id quod plerumque fit jurisjurandi in litem refrenandi causa. *l. videamus §. pen. ff. de in lit. jurand. l. 3. §. præterea ff. ad exhibendum l. arbitrio §. 1. ff. de dolo. l. qui restituere. ff. de rei vind.* Taxationes etiam dicuntur in testamentis & contractibus præscriptiones quædam verborum, quibus oratio aut coercetur aut dilatatur; Nam plerumque

A 2

taxa-

taxationes efficiunt, ut minus, quam dictum sit, debeatur.

Thes. III.

Feudalis autem dicitur a feudo, cujus vocabuli derivationes ac significationes varias inquirere jam nec instituti ratio efflagitat, nec operæ pretium esse duco, cum de hac materia ut & de feudorum origine haud pauca Doctorum extent scripta, inter quæ ex novioribus præcipue legi merentur *Jacob. Caroli Speneri, J. U. D. & P. P. Witteberg. primitiæ observationum historico-feudalium*, ubi etiam tradit definitionem feudi, quod scilicet feudum sit beneficium seu benevola & libera rei immobilis aut æquipollentis concessio, cum utilis dominii translatione, retenta proprietate seu dominio directo, sub fidelitate & exhibitione honestorum servitiorum.
Observ. 3. §. 4.

Thes. IV.

Effertur Taxa feudalis aliis nominibus & vocatur laudemium, sed abusive ac minus proprie. *Webner. in observ. pr. sub voc. Handlohn.* Siquidem laudemia inter obventiones ad Dominos directos pertinentes referuntur, & per hoc in præfecturis a Symbolis, quæ præfectis solent pendi & dari, den Schreib=Schilling separantur. *Franzk. de laudem. cap. IV. num.*

IV. num. 43. & 44. Dicitur etiam Relevium apud
Iter. de feudis Imp. cap. XI. §. 13. quæ vox Hispanis
 atque Italis non infrequens est, a Germanis autem
 raro usurpatur. Alio nomine & ab Alemannis im-
 primis vocatur Ehrschag. *Schik. de bon. laudem. §. 9.*
 Item, relevatio & relevamentum *Winziger. annot. ad*
exam. feud. Stryk. cap. 17. quest. 26.

Thes. V.

Origo præstationum laudemialium refertur in
 bonis emphyteuticis, & quæ pari cum iis jure cen-
 sentur, ad *l. fin. C. de jure Emphyteut.* in bonis feu-
 dalibus autem ad usum & consuetudinem vel le-
 gem specialem. Jure enim feudali communi rele-
 vium nullum deberi, sed investituram gratis fa-
 ciendam esse, certum est. *Horn. in Jurispr. feud. cap.*
XVII. de renov. invest. & laud. §. 21. p. 453. Harim.
Pistor. p. 1. qu. 50. num. 61. Cum sit beneficium &
 detur ex benevolentia *2. feud. 23. cap. 1. §. & quia*
vidimus. Jam vero beneficio nihil magis contra-
 riatur, quam ut redimatur pretio; & feudum non
 sub prætextu pecuniæ sed amore & honore Domi-
 ni acquirendum. *Schneidew. p. 5. feud. num. 61. Ro-*
sentb. in Synops. cap. 6. concl. 66. n. 4. Wesenb. Conf.
186. n. 48. Vol. 4. Card. Tusch. Vol. 5. lit. L. concl. 15. in
fine. Hinc inferendum, nec Taxam regulariter
 deberi, nisi illa per consuetudinem recepta vel per
 legem aliquam specialem introducta sit, quemad-

modum videmus in *Constit. Elect. Sax. sine peculiari mandato Elect. Sax. de renovat. investitura anno 1691. die 12. Octobr. emisso*, ubi sequentia habentur verba: Wann sie nun drittens beliehen/wollen wir auch / daß ein jeder den außs neue gefertigten Lehen-Brieff umb den gesetzten und gewöhnlichen leiblichen Tax unverlängt ablöse / und zu mehrerer Gewißheit solcher Tax einen landüblichen Anschlag seines Gurths/ oder Lehen-Stücks zugleich mit übergebe / oder doch den wahren Werth desselben / seinen Pflichten nach / anmelde.

Thes. VI.

Definiri potest Taxa feudalis, quod sit quædam pecuniæ summa, quæ mutato feudo, pro investitura a Vasallis præfecto aliisque ministris curiæ feudalis, sive Cancellariæ feudali, usu & consuetudine, ut honorarium, vel ut alii definiunt, ne sportula, exsolvitur.

Thes. VII.

Convenit Taxa feudalis cum laudemio, primo ratione causæ efficientis remotæ, quæ est usus feu consuetudo; secundo ratione causæ efficientis propinquæ, quæ est investitura: nam & laudemium & Taxa feudalis exsolvantur pro investitura; tertio ratione subjecti a quo, quod sunt Vasalli; quarto ratione objecti, quod est mutatio manus feu-

feudi ; quinto ratione causæ finalis , quæ est recognitio Domini vel contestatio obligationis erga ipsum ; sexto ratione materiæ ex qua , scilicet & laudemium & Taxa feudalis consistunt in pecunia & quidem parata.

Thes. VIII.

Differt vero potissimum Taxa feudalis a laudemio ratione subjecti cui , seu in eo , quod laudemium exolvatur Domino feudi directo , vel qui ejus loco rem possidet eaque fruitur ; Taxa feudalis autem officialibus Principis seu Præfectis curiæ. Hic notandum , differre quoque Taxam feudalem von denen so genannten Ungefälls-Geldern / quæ de feudis Principum solvuntur , quoties ad collateralem successorem veniunt , ac rationem laudemii habent , qua dere notabilia sunt , quæ leguntur apud *Schilterum cap. LV. Jur. feuda. Alem. §. 3. Conf. Dn. Stryk. Append. num. 52. p. 387. Instr. pac. Os-nab. Art. 5. §. 9.*

Thes. IX.

Solvere tenentur taxam feudalem omnes , qui per investituram fiunt Domini rei titulo singulari , ut sunt novi emphyteutæ , Vasalli , Censuarii & omnes illi , qui non sunt in prima investitura comprehensi , Comprehensi autem non censentur , nisi qui

qui sine facto hominis vi solius legis & titulo universalis defunctum repræsentant, inque omnia jura tam active quam passive succedunt. *Coler. Decis. 33. n. 31.* quales sunt liberi emphyteutæ seu Vasalli in emphyteusi seu feudo parentibus succedentes, sive succedant ab intestato, sive ex testamento, quia intelliguntur esse Domini bonorum paternorum, etiam vivo adhuc parente, *l. 11. ff. de liber. & posth. §. si autem Inst. de hered. qualit. & differ.* ejusque personam repræsentant *l. fin. C. de impub. & al. subst.* Hinc etiam sub investitura parentum censentur comprehensi & propterea sunt immunes, *Hartm. Pistor. lib. 1. qu. 50. n. 59. Amed. de Ponte quest. 10. consult. Saxon. p. 1. qu. 26. n. 10. & 11.* Pertinent huc etiam, quæ habet *Titius in Teutschen Lehnrecht Cap. 25. §. 30.*

Thes. X.

Aliud vero dicendum est, ubi vel lege specialiter vel statuto vel consuetudine contrarium introductum est. Nam quod in hoc casu etiam liberi Taxam feudalem exsolvere teneantur, extra dubium est, quia ejusmodi consuetudo omnino valida & per consequens attendenda est. *Wesemb. Conf. 16. n. 2. Knich. de vest. part. part. 2. cap. 4. n. 203.* Cum consuetudo vim legis habeat *§. 9. Inst. de J. N. G. & C. Carpz. p. 3. Const. 20. def. 6. n. 4. lib. 4. tit. 9. Resp. §. n. 7. L. 6. tit. 10. resp. 115. n. 20.* Imo valentior fit

(9)
fit ipsa lege. Idem *Carpz. in Def. Cons. lib. 1. tit. 7. Def. 114. n. 6.*

Thes. XI.

Quæ de liberis dicta sunt, etiam locum habent in ascendentibus & collateralibus, nempe illos omnes, nisi lex vel consuetudo obster, ab onere Taxæ feudalis immunes esse, ubi tamen præsupponendi sunt termini habiles, quod vel in feudis, vel emphyteusi succedere possint. *Franzk. c. 8. de laudem. n. 197. Struv. §. J. P. cap. 10. §. 13. n. 3.* quæ conclusio etiam extendenda est ad hæredes testamento institutos & quidem cumprimis illos, qui alias ab intestato successuri essent. *Brun. Cons. 44.*

Thes. XII.

Quæritur hic: An simultanee investitus, mutato feudo, renovationem investituræ petere & taxam feudalem solvere teneatur? Pro resolutione hujus quæstionis distinguendum inter simultaneam investituram juris civilis seu communis feudalis, & juris Saxonici. Jure civili simultanee investitus, quam diu feudum non possidet, renovationem investituræ petere non tenetur. *Modest. Piff. Cons. 38. n. 22. & Cons. 40. n. 12. Decian. Cons. 184. col. perult. Roland. a Valle Cons. 18. n. 8. & 17. Schurff. Cons. 66. n. 18. & 19. cent. 1. Wesenb. Cons. 15. n. 25. p. 1.*

B

Jure

Jure vero Saxonico, quotiescunque possessio feudi vel per mortem Domini vel Vasalli possessoris interruptitur, renovatione opus est. *Pruckm. Conf. 39. n. 122. Vol. 1. Koepp. Decif. 47. n. r. & seqq. Berl. p. 2. conclus. 43. n. 34. Doebner. in Dissert. de conjunct. manu. th. IX. & in not. ad lit. IV.* Hinc etiam taxa feudalis præstanda, utpote quæ ad illas sportulas refertur, quæ semper exsolvendæ & Cancellariæ feudali pro actu investituræ solvi solent, it. Vor Ausfertigung des Muth-Zettuls und Lehen-Brieffs / welcher umb den gesetzten und gewöhnlichen leidlichen Tax unverlångt abzulösen / vid. *Mandat. Elect. Saxon. de anno 1622. §. Nachdem wir auch zum andern xc. ut & Mand. Ele. For. Sax. anno 1691. emissum §.* Wenn sie nun drittens beliehen.

Thes. XIII.

Quod si vero duo filii post mortem patris simultanee a Domino investiti & simul in possessione feudi maneat, welche sämbtlich belehnet seyn und das Guth in gleicher Gewehr haben / si postea unus ex illis sine liberis masculis decedat, superstes ad renovationem investituræ non tenerur, darff anderweit die Güther nicht empfangen / sondern behält sie gang allein / und das ist die Natur und Eigenschaft der sämbtlichen Belehnung. *Illust. Lynck. Tract. method. de individuitate sive de jure rerum individuarum, von untheilbaren Dingen / Cap. 2. Sect. 1. aphor. 3. n. 22 pag. 32.* Atque sic superstes taxam feudalem exsolvere haud tenerur. Thes.

(11)
Thes. XIV

In feudis Imperii omnes Vasalli, cujuscunque sint dignationis, vi consuetudinis pendere tenentur honorarium in investitura feudorum suorum, nisi lege aut alia ratione exemptos se docere queant, uti sunt Electores, quippe qui per expressam *Aurea Bulle. Sanctionem in cap. 29. §. 1.* ab onere illo liberati sunt. *Goldast in Politischen Reichs-Händeln / p. 8. cap. 3. p. 217.* Et quidem ob eam potissimum rationem, quod ipsi cunctis Imperialis Curia officii præstint, suosque habeant officiales, quibus alias hæc pecunia solvitur; sed cum operam istam ab inferioris conditionis hominibus gratis sibi præstari dedignentur, ex mera liberalitate præmio aliquo eosdem afficere solent. Sicut nominatim quantum quisque sive secularium sive Ecclesiasticorum Electorum officialibus Imper. hæreditariis pendere soleat, annotatum est in designatione illa, quæ inserta legitur *Besold. Thes. pract. tit. 5. n. 38. voc. Erb-Nembter. pag. 230. & 232.* Add superioribus *von der Reichs Lehen-Tax Fabri Staats-Cansley. Tom. 2. p. 243. seqq. Lünigs R. A. part. gen. p. 333. It. C. L. Bilderbeck. in seinem Teutschen Reichs-Staat p. 3. §. 2. cap. 1. pag. 341. in fin.* Quin & ministris aulicis pro præstita opera aliquid largiri solent *Id. Bilderb. cit. loc. & Cassand. Thuce. lius in Electis Jur. publ. curiosis cap. 5. n. 4. not. 2. &*

3. quarum impensarum calculum iniit, & quantum quisque recipiat, speciatim annotavit *Uffenbach de Judicis Imp. Aul. cap. XI. pag. 124* & ex eo retulit *Stryk. in Append. Jur. feuda. pag. 482.*

Thes. XV.

Præter Electores dantur adhuc alii, qui a præstatione Taxæ feudalis liberi habentur, v.g. Archiduces Austriae ex Frider. Imper. privilegio, quod extat apud *Limneum lib. V. jur. publ. cap. 2. n. 30.* ibi: Volumus etiam, ut dictus Austriae Dux omnia sua feudalia sive jura liberaliter suscipiat datione sine omni; quod explicatius effert Carolus V. in confirmatione privilegiorum domus Austriae. Er. (de Archiduce loquitur) empfähet auch sein Lehen frey ohne einige Gabe. Idem refert de Principibus Imperii cit. *Bilderb. loc. supra alleg. in verb. Die Reichs-Fürsten sind des Taxes gleichfalls befrehet* etc. Et Fuldensium quoque Abbatem eodem jure donatum esse, ab aliis sibi relatum fuisse memorat *Limneus T. 2. Add. ad lib. VI.* quamvis in designatione, quam Besoldus exhibet, inter Abbates, die den Erb-Nembtern Geld zugeben schuldig/ wann Sie die Lehen empfangen/ Fuldensis primo loco referatur.

Thes.

Thes. XVI.

Quæritur vero: An Successor feudalis ad exsolutionem Taxæ, quam antecessor præstare distulit, adstringi possit? Decisio hujus quæstionis dependet ab illa: An Taxa feudalis pro onere personali vel reali & feudo inhærente sit habenda? Hic vero Doctores in diversas abeunt sententias; Alii enim istam præstationem pro personali venditant & quidem ex ea ratione, quod hic nulla expressa lex adsit, quæ tacitam hypothecam inducat; Alii vero in contrarium versi onus taxæ feudalis pro reali & feudo inhærente habendum contendunt, pro qua ultima sententia haud dubie multa satis speciose dissertari possent, sicut & *Stuckius* dum in eruenda facti specie, quæ huic non multum absumilis est, versatur, non modo ipsas principalium investiturarum renovationes onus feudi reale esse; sed & sumtus eo nomine erogatos ab omnibus familiæ Principibus pro ratione dñs Nömérz Zugß conferendos esse pronunciat *Conf. XXV. num. 19. & n. 17.* Et sane quod laudemii præstatio ipsi feudo cæterisque bonis laudemialibus tanquam onus reale inhæreat, adeoque ad quemcunque possessorem transeat, inter Doctores cum primis præricos dubio plane caret *Anton. Faber in C. lib. 4. tit. 42. Def. 1. n. 24. & 25. Menoch. Consil. 44. num. 18. Struv. in S. J. F. Svend. in Tratt. de Action. success.*

cess. feudal. Art. 8. §. 5. & hinc apparet, quod possessor novus etiam laudemium ab antecessore adhuc debitum exsolvere teneatur vid. l. 25. in pr. ff. de O. & A. l. 12. C. de distr. pign. Cum res transeat cum onere, & tributa, census, collectæ aliaque onera realia necessario sequantur prædium, ut hoc sine illis nec vendi nec comparari possit. l. 2. in fin. C. sine cens. & reliqu. fund. comp. non poss. Id quod etiam comprobatur Decis. Elect. 6. Adeo ut secundum communem Dd. opinionem Domino directo in fundo emphyteutico ratione laudemii tacita competat hypotheca, ita, ut novus possessor etiam ad laudemia ab antecessoribus debita exsolvenda actione hypothecaria compelli possit. Amed. a Ponte qu. 45. n. 5. Menoch. Consil. 444. n. 15. lib. 5. de qua consuetudine fere universali testatur Struv. in S. J. F. cap. 10. §. 17. n. 13. Carpz. part. 1. C. 28. def. 53. quæ tamen ita intelligenda sunt, modo apud priorem debitorem Magistratus in exigendo non fuerit negligens. Berl. concl. 64. n. 112.

Thes. XVII.

Ex dictis porro notandum, quod Taxa feudalis præstanda sit non a venditore, sed ab emtore seu novo possessore, qui nova opus habet investitura & recognitione. arg. l. 27. in fin. ff. de Edilit. Edict. Sed quid si venditor per pactum isthoc onus in se fuisseperit? Tunc nihilominus Taxa feudalis ab emto-

emtorē erit exfolvenda, quia pactum saltem inter pacifcentes valet, ad tertium vero non consentientem se non extendit. *l. 24. de pact.* Emtori tamen in hoc casu adversus venditorem omnino datur regressus.

Thes. XVIII.

Progredior nunc ad personas, quibus exsolvitur seu debetur Taxa feudalis. Exsolvitur ergo Taxa feudalis regulariter præfectis curiæ feudalis seu mīstris, qui actum investituræ expediunt. *Schilt. in Inst. jur. publ. Romano - Germ. tom. 1. lib. 2. tit. 1. §. 13.* In nonnullis locis Cancellarius vel alius certus Consiliarius constituitur, qui rerum feudalium curam habet, & dicitur ein Lehen-Probst. vid. *Seckendorff. Teutscher Fürsten-Staat. p. 3. Reg. 3. §. 2.* von der Bestellung eines Lehen-Hoffes. In patria mea cura ista competit Cancellario & Consiliariis conjunctim.

Thes. XIX.

In feudis Imperii quibus hæc pensio solvi debeat, illud cognoscere licet ex sanctione Carolina in *A. B. cap. 29. §. 2. & 3.* ubi constituitur, quod pecunia illa juxta modum ibidem præscriptum magistro curiæ exfolvenda sit, qui postmodum inter cæteros officiales eam dispertiri debeat, quod tamen

tamen non ita stricte hodie observari, sed potius Cancellariæ nec non inferioribus aulæ ministris suam portionem immediate solvi tradidit *Limnæus ad Tit. 2. Addit. lib. 4. pag. 434. seq.* ubi & alia, quæ huc spectant, diligenter explicavit Jung. ejusd. *observat. ad A. B. cap. 29. §. 2. & 3.*

Thes. XX.

Si forsitan plures sint domini, qui feudum dominans seu directum in commune possident, & unus ex illis moriatur, Taxa feudalis non integra seu in totum, sed saltem pro parte vel rata est præstanda: Idque ob sequentes potissimum rationes, quia (I. feudum seu dominium ejus dominans, quod a pluribus pro indiviso possidetur, decedente uno, saltem quoad partem mutatur, & sic renovatio feudi seu petitio investituræ, mortuo uno Condominorum, nequaquam in totum, sed saltem pro ea rata seu parte condominii directi, quod defunctus in feudo pro indiviso habuit, intelligenda. Nam ultra istam ratam partem ratione reliquorum Condominorum, & partium, quæ ad unumquemque illorum pertinent, nulla mutatio contingit, ideoque nec renovatione opus est, nec per consequens Taxa feudalis, præterquam pro ea parte condominii, quod mutatum est, debetur. Siquidem in casu plurium Condominorum Vasalli unicuique saltem pro rata condominii in rebus dividuis

viduis obligati sunt, ad quas res dividuas sine dubio spectant laudemiales huiusmodi præstationes sive Taxæ feudales in pecunia ejusque præstatione consistentes. *Franzk. lib. 1. resol. 19. n. 38. & 39.* Unde (2. adeo operas & servitia præterita quoad æstimationem præstanda, non nisi pro rata parte deberi, scribit *Speculator de feud. vers. 9. n. 21. Lynck. de individ. sive de jure rerum individuarum cap. 2. sect. 1. aphor. 5. n. 35.* Proinde etiam (3. ejusmodi præstationes laudemiales pluribus Condominis feudalibus exsolvendæ, mutatione solummodo in unius Condomini persona contingente, non in totum, sed in tantum, sive pro illa rata, quam mortuus Condominus directus in feudo habuit, suis successoribus præstandæ. Enim vero pluribus Condominis dominium directum in commune possidentibus, unum tantum laudemium debetur, quia instar unius Domini habentur. *arg. l. cui fundus 56. ff. de condit. & demonstr.* Et licet ab omnibus investitura peti debeat, unam tamen omnes investituram expedire possiant. 2. *feud. 77. Franzk. de laudem. cap. 7. n. 135.* Hinc unius Condomini ex pluribus Condominis mortui liberis relictis, in renovatione investituræ dominii directi petendæ, plus non, quam una tantummodo rata unius Taxæ feudalis seu debiti laudemii, respectu totius feudi debetur; potissimum, cum in pecunia constet, ac unicuique pro parte vel portione sua debita præstari commode possit. *Amed. a Ponte qu. 23. Aug.*

C

Hoff-

*Hoffman. de jur. rer. divid. ac individ. cap. 2. Sect. 7.
aphor. 5.*

Thes. XXI.

Quæ in præcedenti thesi prolata, omnino etiam locum inveniunt circa Taxam feudalem, quia hæc nihil aliud est atque dicitur, quam species laudemii. *Limæus ad A. B. cap. 29 §. 1. obs. 111. Rumelin. p. 3. discurs. ad A. B. th. 2. liter. de feud. Imp. cap. 2. §. 10.* Nam quamvis *Rhet. ad 1. feud. 22. p. 456.* neget, ejusmodi Taxam feudalem proprio in sensu laudemium esse; attamen nec ipse nec alii asserere possunt, quod illa Taxa non sit species quædam laudemii saltem ejus, quod minus vocari solet, eodemque vel simili cum laudemio jure censeatur, de quo vid. *Franzk. de laudem. cap. 3. n. 12. & cap. 4. n. 43. conf. liter. de feud. Imp. cap. 2. §. 10.* qualis præstatio quemadmodum sine dubio pro onere feudi reputanda; ita nequitiam ultra portionem uni Condominorum debitam ab ejus successoribus extendenda est, ceu notat post *Myler. ad Rumel. ad A. B. p. 3. d. V. th. 15. pag. 811. & Franzk. de laudem. cap. 4. n. 35. & seqq. liter. de feudis Imp. cap. 11. §. 14. in med.* Quibus accedit (4 dogma illud juris, quod ex personis hæredum vel successorum conditio debitorum & sic etiam pro rata duntaxat condominii directi hæreditario acceptorum Vafallorum ratione Taxæ feudalis nequaquam in dete-

deterius mutari possit nec debeat. l. 2. §. ex his 2. ff. de V. O. l. 2. §. 2. vers. at in contrarium ff. de prat. stip. Hartm. Pist. lib. 1. qu. 47. n. 20. Hoc sane fieret, si pro ista investitura ratione unius partis condomini directi petenda, integra exsolvenda esset Taxa. Franzk. lib. 1. Resol. 19. n. 3. Molinæus ad consuet. Paris. Tit. 1. de Fieffe gloss. 1. §. 1. n. 71. Præterea (§. Vasalli contra dispositionem juris feudalis adstringerentur plures in sui præjudicium & cum susceptione onerum feudi hæud consuetorum habere dominos contra Text. 2. feud. 55. §. 1. vers. præterea. Conf. Clarus in §. feudum quest. 47. n. 11. ubi dicit, si contingat possidere jus superioritatis plures pro indiviso, quod Vasallus petere possit ab illis, ut unus saltem in Dominum assignetur. Cujac. ad lib. 3. feud. cap. 9. & L. 4. cap. 77. cum primis quando singulus plurium Condominorum, & qui pro rata tantum est Condominus, onera feudalia in solidum vel in totum a Vasallis prætenderet, cum tamen illa non nisi pro rata condomini directi debeantur. Mouin. ad consuet. Paris. tit. 1. Gloss. 1. §. 1. n. 71. Franzk. de laudem. cap. 7. n. 135.

Thes. XXII.

Equidem non desunt, qui contrariam tuentur sententiam, scilicet quod in casu proposito, quo unus ex pluribus Dominis directum dominium in commune possidentibus decedit, integra exsolven-

C 2

da

11513

da fit taxa , moti exinde , quod hic Vasallus ab omnibus Dominis renovationem feudi seu investituram petere & debitam suam reverentiam illis contestari necesse habeat , cum singulis Condominis jus in feudo competat , & hi Vasallorum Domini sint , ac consequenter illi his fideles esse , & hinc etiam pro parte licet vacante feudum recognoscere & fidelitatem jurare debeant . *arg. l. 1. C. si unus ex pluribus hered. Credit. l. ea quæ 6. C. famil. hereditat. l. 1. C. de except.* ubi dicitur , quod debitor hæreditatis unicuique hæredum creditoris pro portione hæreditaria & quidem in causa pignoris etiam in solidum obligatus fit . Hinc & Domino feudi mortuo , pluribus hæredibus relictis , omnibus juramentum fidelitatis præstandum *per Text. 2. Feud. 55. §. præterea Ducatus & 2. Feud. 26. §. omnes filii. Zas. p. 7. Feud. n. 12. Fach. 7. Contr. 5.* sane id ipsum multo verius videtur , si unus Condominus mortuus sit , liberis relictis , quia Vasalli his ipsis juramento obstricti non videntur , ut pote quod suam virtutem & efficaciam ultra personas , inter quas interpositum , non extendit , *per cap. veniens X. de jurejur. Rosenth. de feud. cap. 6. concl. 35. n. 1. lit. A. Franzk. L. 1. Resol. 19. n. 23. Aug. Hoffmann. de jure rerum individ. cap. 1. Sect. 1. aph. 4. num. 31.* Et per consequens asserunt , etiam deberi sportulas consuetas seu Taxam feudalem & quidem integram , quia istius renovationis investituræ actus fit individuus , & hinc etiam Taxam individuum & integram

gram præstari debere, ad exemplum eorum, quæ alioquin ut individua præstanda. *arg. leg. 22. ff. de V. O. l. 87. §. 2. ff. eod. tit. Molin. ad consuet. Paris. §. 3. Gloss. 4. n. 40. Hartm. Pift. lib. 2. qu. 7. n. 16. Rosenb. de Feud. c. 5. concl. 12. n. 2. lit. d. & num. 6. Jacob. de S. Georg. in Tract. de Feud. n. 22. & 28. ubi a juramento ad investituram infert, quæ non minus, ut illud, videatur res individua.*

Thes. XXIII.

Sed hæc omnia neutiquam firmant adductam sententiam contrariam; Nam nihil ad rem facit, quod Vasalli, uno ex pluribus Dominis defuncto, a successoribus ejus renovationem investituræ petere necesse habeant, & hæc petitio renovationis quoad ipsum actum indivisibilis videatur; siquidem & hic actus Vasallos amplius gravare non potest, quam in quantum revera facta est recognitio. *Molin. ad consuet. Paris. tit. 1. Gloss. 1. §. 1. n. 71. Franzk. lib. 1. Resolut. 19. n. 9. Aug. Hoffmann. de jure rer. divid. & individ. cap. 2. Sect. 1. aphor. 5. Hartman. Pift. lib. 1. qu. 47. n. 20. Quemadmodum vero hæc unice ac solum pro rata condominii directi fit, & morte unius Condomini reliquorum Condominorum directorum ratæ neutiquam mutantur; ita harum ratione nulla opus est renovatione & investitura, ac per consequens nec Taxa feudalis præstanda est. *Richter. p. 2. Decis. 83. n. 21. Franzk. de locu-**

dem. cap. 7. n. 135. Porro ab individuitate ipsius juramenti fidelitatis & actus investituræ in facto consistentis non statim inferendum ad Taxam feudalem, tum quod illi actus non fiant ratione totius condominii directi, sed respiciant ad illam ratam, intuitu cujus investitura opus est, tum quod nec illi Taxam feudalem, quæ in exsolutione pecuniæ consistit, individuam facere possint, cum ea, quæ in dando consistunt, sint vel maneant dividua pro parte cujusque hæreditaria, quam in feudo quis habet, exsolvenda. *Franzk. lib. 1. Resol. 19. n. 38. August. Hoffmann. de jure rerum divid. §. individ. cap. 2. Sect. 1. aphor. 5. ibique alleg. Speculator de feud. vers. 9. n. 91. cum dividua a Vasallis Condominis directis pluribus duntaxat pro rata sint exsolvenda, ceu habent Schneidew. ad Feud. p. 5. num. 17. Schrad. de Feud. p. 6. c. 6. v. 20. Obrecht. de Feud. lib. 2. cap. 3. n. 11.*

Thes. XXIV.

Quæ hætenus dicta & asserta sunt, exceptionem patiuntur, quando per consuetudinem seu observantiam aliud introductum est, quam observantiam, quod scilicet uno ex pluribus Dominis dominium directum in commune possidentibus defuncto, integra Taxa præstanda sit, in dubio Curia feudalis probare necesse habet, quia peritio integre Taxæ in casu renovationis, quæ fit intuitu
rata

ratae partis unius condomini directi, juri communi supra allegato ejusque analogiae contrariatur, ac praeterea noto notius est, quod ei, qui exactionis suae intentionem in observantia fundat, illam probare incumbat, & quidem plene ac cum omnibus suis requisitis l. 2. ff. de probat. cap. 1. de litis contest. in 6to. Harprecht Conf. 18. n. 339. Vol. 1. Carpz. p. 1. Decif. 3. n. 35. Mascard. de probat. Concl. 123. n. 20. quae probatio Curiae exigenti integram Taxam in casu proposito tanto magis incumbit, quia praestatio Taxae alicujus, qualis qualis illa sit, ignota plane est in Jure feudali. Klock. de Aerario lib. 2. cap. 42. n. 22. & seqq. ac consequenter ad alios casus, quam in quibus recepta, extendi non potest. Otrad. conf. 237. n. 3. Anton. Faber in Cod. Sab. lib. 1. Tit. 2. de fin. 45. n. 19. in not. Mer. p. 1. Dec. 45. cap. 2. Dec. 377. n. 1.

Thes. XXV.

Quaeritur vero, an Curiam feudalem ab onere probandi relever. si demonstrat, in aliis Curiis integram Taxam exsolvi solere, quando unus ex pluribus Dominis feudum in commune possidentibus decedit? Negativam ideo amplector sententiam; quia ab una Curia feudali ad aliam vel ab uno feudo ad aliud in ejusmodi consuetudinibus, quae juri communi refragantur, argumentari non licet, & hinc praetensa observantia specialis specificae seu in individuo probanda est.

Thes.

Thes. XXVI.

Si plures Principes Ducatum aliquem seu Principatum in commune possideant, & unus ex illis, qui præter ratam suam Ducatus vel Principatus illius communis, adhuc peculiarem Ducatum seu Principatum possidet, relicto hærede legitimo, decedat, quæritur: An Vasalli Ducatus seu Principatus communis, pro rata mutati Condominii directi, Taxam seu sportulas laudemiales consuetas Curia feodali communi, an vero successoris Principalis propriae exsolvere teneantur. E. g. E. jure hæreditario solus possidet Principatum H. in commune vero Ducatum C. E. moritur, relicto Principe successore W. fragt sich, ob die gemeinschaftliche Vasalli Ducatus C. den Lehen Tax pro rata mutati domini directi per mortem E. der Curia feodali erwehnten Herzogthums C. oder der Curia H. zubezahlen schuldig? Pro posteriori sententia omnino militare videtur dispositio juris communis feodalis, vi cujus in casu plurium Condominorum, ex quibus unus relinquit liberos, Vasalli communes obligati sunt, renovationem investituræ pro rata & quidem singulus a Domino succedente petere & per consequens etiam Taxam ejus Curia præstare. Alii vero non sine fundamento huic sententiæ opponunt, quod citra voluntatem Vasallorum Curia feodalis quoad ratas non dividi, & extra

extra provinciam transferri possit, quia Vasallus pro uno feudo plures Dominos vel Curias habere cogi nequit, cum ex personis hæredum conditionem obligationis in deterius mutare haud liceat. Ego tutissimam rationem esse puto, quæ cujusque loci observantiam seu consuetudinem sequitur.

Thes. XXVII.

Non ineleganter hic etiam quæritur: Ob wann ein Vormund bey Empfängnis seiner Pupillen Lehen-Güter den Lehen-Tax albereit bezahlt/ und einen auf die Pupillen selbst eingerichteten Lehen-Brieff erhalten/ und nach erlangter Mündigkeit Sie die Lehen-Pflicht ablegen/ alsdann den Lehen-Tax aufs neu zu entrichten schuldig? Hac de quæstione videatur *Fabri Staats-Canzley P. 2. fol. 239 seqq.* ubi ista negative deciditur sub allegatione variarum rationum, quæ ibidem legi possunt.

Thes. XXVIII.

Debetur Taxa feudalis toties, quoties manus feudi mutatur & renovatio investituræ facta est. Fit autem ista mutatio vel a parte Domini, vel a parte Vasalli.

Thes. XXIX.

A parte Domini contingit mutatio vel morte
 D Do-

Domini, vel alio modo, quo dominium directum in alium transfertur. Circa dictam mutationem communiter Doctores statuunt, quod Domino ejusve hæredibus nullum solvi debeat laudemium, si respectu eorum mutatio vel per successionem, vel per contractum, vel alio modo contingit. *Hartm. Pistor. p. 1. qu. 50. n. 6.* Et hinc infero, etiam nullam deberi Taxam feudalem, quia hæc pari jure cum laudemio censetur. Ratio vero, cur in dicta mutatione nullum debeat laudemium, potior hæc est, quod laudemium ob novi Vasalli investituram & receptionem solvatur. *Jason. in l. fin. C. de jure emphyt.* Domino autem mutato non recipitur novus Vasallus, nec per hanc mutationem possessio Vasalli invertitur, merito itaque solutio laudemii & sic etiam Taxa feudalis cessabit. Huic rationi accedit, quod mutatio, quæ sit a parte Domini, sine facto possessoris contingat, si enim possessor gravaretur laudemio, tunc alter alterius conditionem præter ipsius voluntatem faceret deteriorem, suam vero meliorem, quod principiis juris adversatur. *l. 39. ff. de negot. gest.* quod in tantum procedit, ut licet in literis investituræ, consuetudine & statuto cautum sit, laudemium esse solvendum, quotiescunque manus feudi sit mutata, hoc tamen in dubio saltem intelligendum de manu mutata serviente non vero dominante. *Siruv. in S. J. F. cap. 10. §. 13. n. 2.*

Thes.

I Thes. XXXI

... Fallunt hæc, si per legitimam præscriptionem
& specialiori consuetudine aliud sit introductum,
vi cuius fere quotidie videmus; certum quid loco
laudemii vel Taxæ feudalis in casu, quo Dominus
mutatur & investitura renovanda est, exsolvi so-
lere.

Thes. XXXI

A parte Vassalli mutatio fit itidem vel morte
vel feudi alienatione.

Thes. XXXII

Quod liberi vel alii hæredes ab intestato succe-
dentes a præstatione laudemii & sic etiam Taxæ
feudalis immunes sint, nisi pactum vel consuetu-
do in contrarium obtinet, jam supra Thes. IX. in-
digitavi; quoad successorem testamentariam di-
stinguendum est, aut succedit in feudo, qui alias
ab intestato esset successurus, aut qui non erat suc-
cessurus. In illo casu nullam laudemium vel Ta-
xam feudalem, in hoc vero deberi Doctores volunt.

Frank. de laudem. cap. 21. n. 240.

Thes

D 2

Thes

Thes. XXXIII.

Præsupposita consuetudine præstationum laudemialium quæritur, si liberi conjunctim Taxam feudalem solverint, & postea dividerint feudum, an obstricti sint, ut denuo pro singulis partibus illam solvant? Quod in proposito casu nullum debeatur laudemium, communiter asseritur. *Horn in Jurisp. feud. cap. XVII. de renovat. invest. & laud. §. 22. Carpz. p. 2. c. 29. Dec. 23. Franzk. de laud. cap. 8. n. 40. & seqq.* quia per divisionem non acquiritur novum dominium dividendum, sed id, quod ante cohæredum pro indiviso erat, pro virilibus portionibus inter eos distribuitur. *Amed. a Ponte qu. 35.* quæ rationes ad Taxam feudalem omnino etiam applicandæ sunt.

Thes. XXXIV.

Si vero unus liberorum partem reliquorum emat & ita totum retineat, æstimatione condigna reliquis præstita, laudemium & sic etiam Taxam feudalem deberi tradunt. *Hartm. Pift. qu. 50. n. 56. Richt. Vol. 2. cons. 273. n. 3.* quod multo magis obtinet, si post factam divisionem aliorum cohæredum portiones emerit, cum facta divisione cohæres habeatur pro extraneo. *Franzk. c. 8. n. 56.*

Thes.

Inter species alienationum palmaria est em-
 titio venditio, qua interveniente deberi Taxam feu-
 dalem nemo est, qui negat; Et hanc conclusio-
 nem quoad laudemiales præstationes ampliant Do-
 ctiores, etsi venditio fiat non simpliciter, sed cum
 pacto scilicet de retrovendendo, quia venditio hæc
 revera pura est, & sine conditione, adeoque domi-
 nium & possessionem rei in emtorem transfert, &
 fructus medio tempore perceptos ipsius facit. Textus
 est expressus in *l. 2. C. de pact. inter emtorem &
 vendit. Tiraquel. de retr. convent. §. 1. gloss. 1. n. 73. &
 seqq.* adeoque si postea pretium conventum offeratur,
 non tam prior venditio rescinditur, quam alia
 de novo contrahi dicitur. *Franzk. cap. 16. n. 28.
 & 29.* Non desunt quidem, qui contrarium statuunt
 ac putant, quod ista venditio non plane pura &
 irrevocabilis sit, sed sub conditione revendi-
 tionis, quæ revenditio sit restitutio ex priori orta,
 ita ut fundus priori venditori magis reddatur, quam
 ut ei de novo acquiratur, quare tradunt regulam,
 quod laudemium tunc non debeatur, quando resolutio
 contractus fit ex causa prioris contractus ad
 restitutionem obligantis. *arg. l. 33. C. de Transact.*
 Attamen supra laudata opinio sicut magis commu-
 nis, ita veritati juris magis consentanea esse vide-
 tur, idque minus dubii habet in territoriis Elect.

Saxon. propter Constit. tit. von Lehenwahr in verb.
 Wo ein Gutß auf ein Erb der Wiederkauff verkauffet
 wird/so ist der Käufer wegen der recognition und daß
 er vom Herrn in den Schuß genommen/ die Lehenwahr
 zuentrichten schuldig. *Carpz. p. 2. Const. 1. Def. 23.*

Thes. XXXVI.

Quæritur circa hanc materiam: An redi-
 mens obligatus sit primo emtori refundere Ta-
 xam feudalem? Ita forte videri posset propter
 textum in *l. 23. §. 1. de Edilit. Edict.* ubi Ulpianus
 inquit, dissoluto contractu, utrumque nihil ampli-
 us consequi debere, quam haberet, si venditio fa-
 cta non fuisset, & *l. debet. 27. in fin. ejusd. tit.* ubi
 cum res redhibetur, vestigalia. vel si quid acces-
 sionis nomine dederit, & quicquid denique rei
 emtæ nomine erogaverit emtor, dum sponte non
 dedit, dissoluta venditione restitui ipsi debent.
 Contraria tamen sententia verior est ac habetur.
Nevison. Conf. 88. n. 18. quia venditio prima non re-
 tro ut ex tunc resolvitur, sed potius vis illius ut
 ex nunc extinguitur, & revera nova venditio cele-
 bratur. Cui accedit, quod præstationes ejusmodi
 laudemiales sint onus investituræ annexum & em-
 toris proprium. *Panovin. Conf. 76. col. 2. Ricet. Dec.
 83. n. 76. & seqq.*

Thes.

Thes. XXXVII.

Porro debetur Taxa feudalis in permutatione, cum quia permutatio maxime vicina est emtioni venditioni, per *l. 1. § 2. ff. de rer. permut. & vicem emtionis obtinet l. 2. C. cod. quin & qui rem permutat, emtori similis est. l. ult. quibus ex caus. in possess. eat.* tum quia persona possessoris fundi feudalis immutatur, quæ sola ratio sufficit ad oneris illius præstationem. *Coler. p. 1. Dec. 33. n. 8. § 16.*

Thes. XXXVIII.

Idem dicendum est de donatione, scilicet & donatarium teneri ad præstationem Taxæ feudalis, quia eadem hic subest ratio, quæ est in emtione, cum & hic dominus novum accipiat possessorem, quorsum referri possunt, quæ habet *Amed. a Ponte qu. 30. n. 2. Coler. Dec. 33. n. 16. Hartm. Pi. stor. p. 1. qu. 50.*

Thes. XXXIX.

Ratione quanti Taxæ feudalis nihil certi definiiri potest. Nam sicut tota præstationum laudemialium ratio a consuetudine dependet; ita quoque earum quantitas, quæ ab afferente certam quantitatem probanda. *Struv. in S. J. F. pag. 397. Frank.*

Franzk. cap. 4. n. 20. Richter. Decif. 38. n. 8. Horn. cap. XVII. de renov. invest. §. laud. §. 22. Hinc novimus, Taxam feudalem non esse unius generis sed variare pro locorum consuetudinibus.

Thes. XL.

Quantum loco Taxæ feudalis olim ab Imperii Vasallis præstari debuerit, liquet ex sanctione *Aureæ Bullæ cap. 29. §. 1. seqq.* Hodie autem quid eo nomine persolvant Imperii Vasalli, de eo *Limnæus* designationes, quas ipse viderit, variare meminit, quod & intelligi potest ex duabus illis designationibus de anno 1613. & 1639. quas ipse subjicit, à quibus rursus differt aliquo modo præsertim quoad aulicos Imp. officiales taxa de anno 1621. quam exhibet *Spreng. pag. 160. §. seqq.* Utut eandem exacte respondere asserat illi taxæ, quæ ex Cancellaria Imper. Aulica novissime communicata est, saltem quod thesaurarii hæreditarii pensio ibidem adjecta sit. Alia etiam designatio ejusmodi sumrum feudalium (quantum nempe hæreditariis Imperii officialibus a singulis Imperii Vasallis exsolvatur) reperitur apud *Besold. in thes. pract. tit. E. n. 38. p. 272.* Quantum vero hodie hæreditariis atque Aulicis Imperii officialibus ut & ministris Cancellariæ exsolvatur, illorum impendiorum indicem ex officio Taxæ (aus dem Tax - Amt) sibi communicatum exhibet *Uffenbach. cap. 11. p. 124.*

Thes.

Thes. XLI.

Ubi nondum certa quædam Taxa feudalis apparet, ibi determinatio istius facienda secundum æstimationem rei feudalis. *Schilt. de Bon. laudem. §. 8. in fin. Const. Elect. Saxon. supra thes. V. alleg.* Et hinc novimus, Imperialium feudorum taxam, si ab iisdem notabiles quædam portiones avulsæ fuerint, etiam minui. *Schop. in thes. feud. cap. 1. Sect. 9. p. 171.* & inde quoque rationem repetit, quod in *Judicii aulici ordinat. tit. 3. §. Diereil* auch ic. Procuratores, qui alieno nomine de feudis Imperii investiantur, decrements feudorum Imperii indicare jubentur, ubi & in subsequenti §. *Wie denn* auch ic. Registratoribus injungitur, ut ad certiore rei fidem indicem feudorum Imp. Germanicorum & Italicorum ordine alphabetico conficiant, & quo quæque tempore renovata fuerint, & si quæ alia huc spectent, eidem inscribant. Cæterum taxatio quomodo sit formanda & de ejus requisitis ac formali ratione videri potest *Tornov. in Tract. de Feud. Mecklenb. Sect. V. th. 18.*

Thes. XLII.

Dominus certam summam a Vasallis laudemii vel taxæ titulo hætenus exsolvi solitam iisdem invitis augere non potest. *Schurff. cent. 3. cons. 21. n. 16.*

E

Ejus

Ejusmodi enim pensio tanquam a juris communis decretis exorbitans consuetudo non ampliari, sed potius, qua licet, restringi, & quod passim Doctores monent, intra terminos eidem positos coerceri debet, quam in rem vid: *Responsum Sctorum Jenensium apud Struv. Syntagm. feud. cap. 10. aph. 14.* Ex qua ratione contigit, quod, cum Sanctione pacis Westphalicæ Comes Palatinus Rheni in numerum Electorum cooptatus Archithesaurarii munere potiretur, & ejus subofficialis tantundem, quantum & cæteri hujus ordinis in feudorum Imperialium investitura prætereendere cœperit, nonnulli ex Imp. Statibus ægre admodum id tulerint, & officium quidem novum ab Imperatore tribui, sed taxam præter solitum augeri non posse causati sint, uti refert Sprengerus.

Thes. XLIII.

Super quantitate Taxæ feudalis si quæstio occurrat, ab initio quidem secundum hodiernum stylum Curiarum feudalium summaria causæ cognitione definit Dominus feudi per suos Consiliarios; eventualiter vero & ut Vasallus nullam querulandi causam habeat, ipsi liberum relinquitur, adversus fiscalem vel procuratorem feudi constituendum jura sua alternis positionibus proponendi, & ordinaria causæ cognitione facta, sententiam parium, vel qui eorum loco habentur, expectandi. vid: *Fabri Staats. Cansley part. 2. fol. 236.* Quod si in

si in feudis Imperii agentes alique sollicitantes de expeditionibus Cancellariæ officiiisque taxæ justam conquerendi causam se habere existiment, anno 1672. d. 19. Febr. constitutum fuit, quod gravamina sua coram Vice-Cancellario Imp. explicare debeant, quod decretum multaque alia ad illustrationem hujus argumenti eximie spectantia exhibet *Ossenbach. in fin. Tract. de Jud. Aul. post Taxam Cancell. p. 46.*

Theſ. XLIV.

Si duplex casus petendi investituram concurrat, mors scilicet Domini atque Vasalli, quæritur, an duplum Taxæ præstandum? Duplum Taxæ aliquando exactum fuisse, notat *Sprengerus*, nescius an illud præstitum ita fuerit, nec ne, in *Luc. p. 152. & in Ep. præcurs. ad Ellychn.* Et sane pro singulis his casibus laudemium præstandum esse diserte negavit *Myler. ad Rumbel. ad A. R. P. 3. D. 5. 2b. 15. p. 811.* in quam sententiam etiam disserit *Georg. Franzk. de laudem. cap. 4. n. 37. seqq.* Et sic pronunciarunt *Lipsienses anno 1545. M. Majo.* concipiente sententiam *Mod. Piff.* cujus tenorem refert *Beat. de Contr. p. 1. sub tit. von Behenwahr cap. 24. Schrad. in Tract. Feud. p. 6. cap. 3. n. 26.* ad hujus quæstionis decisionem diligenter attendendum putat tenorem pacti vel statuti. Et si quidem pacto vel statuto cautum sit, ut Vasallus pro omni-

bus casibus evenientibus, propter quos investitura petenda est, laudemium solvat, de omnibus casibus petendæ investituræ ipsum laudemium solvere cogi posse existimo. Sin autem pacto vel statuto cautum sit, ut pro investitura laudemium vel pecunia solvatur, tunc Vasallus unicum tantum laudemium solvere obligatus est, licet plures casus petendæ investituræ vel ex una vel ex utraque parte evenerint; sin vero tenor pacti vel statuti clarus non sit, illud, quod in isto loco, in quo bona feudalia sita sunt, consuetum sive usitatum est, inspiciendum; sin autem nec de illo, quod in loco, in quo feudum situm est, consuetum vel usitatum est, liqueat, quia videlicet mos illius regionis varius est, verba tam pacti quam statuti ita accipienda sunt, ut licet plures casus petendæ investituræ evenerint ante investituram petitam, Vasallus tamen non pro omnibus casibus, sed pro unica tantum investitura laudemium & sic etiam Taxam feudalem solvere cogatur. *Matth. de Afflic. cap. 1. in pr. n. 35.*

Thes. XLV.

Quæritur vero: si Vasallus plura habeat feuda sub unius Domini jurisdictione sita, & de iis investiat, an pro illis omnibus unam saltem Taxam an plures pro numero feudorum exsolvere teneatur? Hujus quæstionis mentio ac decisio ratione feudorum Imperii habetur in *Capitulatione novissima*

Summa Caroli VI. Art. 17. ubi de Taxa feudali in proposito casu sequentia extant verba: In der Lehens Tax wollen wir bey der Verordnung der güldenen Bulle (vid. A. B. cap. 29.) vermöge deren von einer Belehnung / wann gleich verschiedene Lehnen empfangen werden / mehr nicht / als ein einfacher Tax zu entrichten / verbleiben / noch einige Erhöhung ohne der Stände Willen aufkommen lassen / vielweniger die Churfürsten / Fürsten und Stände mit den Anfalls Geldern von dem Lehnen / damit sie albereit coinvestiret gewesen / oder sonst mit ungewöhnlichen und neuerlichen Anforderungen nicht beschweren noch beschweren lassen.

Thes. XLVI.

Ratione temporis puto, Taxam feudalem non deberi tempore recognitionis, sed tempore investituræ; quamvis enim verum sit, quod quilibet Vassallus intra fatale, scilicet intra annum a tempore mortis, teneatur feudum recognoscere, & sic videri possit, intra hoc idem spatium etiam præstationes laudemiales exsolvendæ esse; tamen rector & verior habetur sententia, quod scilicet non tempore recognitionis sed tempore investituræ debeatur præstatio laudemialis seu Taxa feudalis, tum quia hæc est onus investituræ, non recognitioni adhærens, cujus causa efficiens propinqua est ipsa investitura, tum quia taxa feudalis propter investituram sive pro ipso actu investiendi & pro con-

fectione literarum investituræ ministris seu officialibus tanquam honorarium exsolvitur & laudemium minus vocari solet, vid. *Respons. Facultat. Jurid. Argent. in Fabri Staats-Cansley part. 2. pag. 238. Schilt. Comment. in Cod. Jur. Aleman. feud. p. 299. & ejus dissert. de bon. laudem. §. 8. Mand. Elect. Saxon. de dato 12. Nov. 1691. ibi: Wann sie nun beliehen / wollen wir auch / daß ein jeder den aufs neu gefertigten Lehens-Brieff umb den gesetzten und gewöhnlichen leidlichen Lehens-Tax unverlängt ablöse.*

Thes. XLVII.

Fluit ergo ex his, quod ante investituram Taxa feudalis exigi non possit, quia exsolvitur quasi in compensationem laboris, quem officiales Domini habent, Vasallum in actualem possessionem inducendo. *Jurd. Dec. 31. n. 8. Bachov.* equidem putat, præstationem laudemialem deberi ante traditionem vel investituram, cui e diametro adversatur *Franzk.* qui post revera peractam investituram illam deberi statuit. Rectius media sententia usu fori feudalis obtinet, quod simul & eodem tempore solvatur laudemialis præstatio & investitura datur. *Schilt. in Comment. de Bon. laudem. p. 646. in not. de beneficiariis Imp. notat. Spreng. in lucerna. p. 169.* quod, postquam investiendus ad præstationem juramenti feodalitii per decretum admittus fuit, dehinc intra mensem taxam Cancellariæ necessario exsol-

exsolvere teneatur : Et ita expresse statutum fuit
per commune quoddam *Senat. Imp. Aulici Decretum*
de anno 1679. d. 13. Aug. Jung. decret. de anno 1679. d. 18.
Mart.

Thes. XLVIII.

Ex dictis porro inferitur, si contrahentes ante
petitam & instantem investituram a contractu
recedant, quod nulla debeatur præstatio laudemialis
& taxa feudalis: *Horn. de renovat. invest. & laudem.*
§. 23. Franzk. de laudem. cap. 5. pag. m. 52. n. 42.
§. 43. quia laudemium & taxa feudalis solvitur pro
investitura; cessante autem hac causa, non immerito
cessabit præstatio laudemialis. Contrarium vero
ubi per consuetudinem introductum obtinet,
illi non immerito inhærendum est.

Thes. XLIX.

Liquet etiam exinde, quod non illi officiales,
qui recognitionis attestatum vulgo den *Wuth. Sedul*
oder *Wuth. Schein* præbent, Taxam feudalem exigere
possint, sed saltem ii, qui actum investituræ
expediunt, quia sicut laudemium, ita & Taxa feudalis
honorarii seu sportulæ loco est pro labore ac
opere investituræ. *Franzk. de laud. cap. V. n. 16.*

Thes.

Thes. L.

Si vero contingat, officialem seu ministrum Curiā feudal̄is, qui actum investituræ expedivit, decedere, antequam Taxa feudal̄is fuerit exsoluta, tunc hæredes ejus sine dubio defuncti partem prætereundere possunt: quia succedunt in omnia defuncti jura ac per consequens etiam in istud debitum activum. *l. Nihil aliud 24. ff. d. V. S. l. hereditas 62. ff. de R. I. Carpz. lib. VI. Tit. VII. Resp. 64. n. 1.*

Thes. LI.

Circa doctrinam de Taxa feudali quærunt Doctores, an hæc ad fiscum Imperii sit referenda? Et respondetur negando, sed sportulæ illæ inter ministros aulā & Cancellariæ seu Curiā feudal̄is distribuuntur. *Schilt. in Inst. jur. publ. Romano-Germ. Tom. 1. lib. 2. Tit. 1. §. 13.*

Thes. LII.

Quoad remedia Juris, illa consideranda sunt vel a parte Domini, vel a parte Vasalli.

Thes. LIII.

Domino pro consequendis præstationibus laudemialibus Doctores varias attribuunt actiones, ut actio.

actionem hypothec. inter quos est *Amed. de Ponte qu. 35.* Nonnullis placet rei vindicatio, adhuc aliis arridet actio personalis; quidam conditionem ob causam competere putant. Plurimi in sententiam transeunt *Dni. Struv. S. I. F. cap. 10. §. fin.* quod scilicet in emphyteusi laudemium peti possit actione ex contractu emphyt. quia spectat ad recognitionem Domini directi, quæ ipso contractu ab emphyteuta, qui recipitur, promittitur.

Thes. LIV.

Vasallus, si præter debitum ad præstationem aliquam laudemialem vel ultra, quam solitum est, adstringitur, uti potest provocazione *ex l. diffamari C. de ingen. manumiss.* Beneficium enim hocce locum habet in omni genere causarum civilium & criminalium. *Bocer. Decis. 255. n. 7.* Potest etiam utilis actio negatoria institui, quippe quæ non solum pro servitutibus, sed & pro omnibus juribus incorporalibus denegandis ex communi Dd. sententia competit. Porro Emphyteutæ actionem emphyteuticam utilem, nec non Vasallo utilem actionem feudalem adversus Dominum competere putant. Locum etiam habet interdictum, uti possidetis, quod remedium possessorium est ideoque petitorio præferendum.

F

Thes.

Thes. LV.

Ratione iudicii, coram quo quæstiones laudemiales ventilandæ, distinguendum est: Si controversia occurrit de re aliqua, & agitur in rem contra debitorem, forum quis sortitur ibi, ubi res sita est *l. ult. C. ubi in rem l. 38 ff. de iuric. si vero actio intentata personalis, actor debet domicilium rei sequi per regul. in l. Juris ordin. 2. C. de iurisdict. omn. jud.*

Thes. LVI.

Atque hæc sunt, quæ pro angustia temporis de Taxa feudali collegi, & publicæ eruditorum disquisitioni submittere constitui. Si vero lectoris spei non satisfecero, ignoscat mihi rogo; Omnium enim habere memoriam & in nullo peccare, potius divinitatis quam humanitatis dicitur *in Constit.*

Tanta §. 14. de Confirm. Digestorum;
interim

Sit soli summo gloria summa DEO.

✠o(✠

Viro Consultissimo,

DN. H. P. DÖBNERO,

Fautori & Amico suo honoratissimo,

S. D. P.

NICOLAUS EINERT,

Confil. Sax.

Posteaquam Te summum, quo almae
Themidis Cultores aspirare solent, ho-
noris culmen conscendere velle, ejusque voti
ut compos fieres, hanc antiquam Tibi præ re-
liquis arrisisse Academiam cognovi, non po-
tui non maximam exinde capere volupta-
tem.

F 2

tem. Cum enim Ornatissimam Familiam
 Tuam a teneris plurimi fecerim, magnope-
 re profecto laetor, quod Illi Tibique ani-
 mum atque affectum meum publico jam
 testari possim argumento. Et id quidem
 eo lubentius facio, quia sive eximias animi
 Tui dotes, sive Consultissimorum & Amplis-
 simorum Fratrum perinde ac Majorum
 Tuorum celebre nomen mente volutem
 mea, ad laudem sane magnus mihi se offert
 campus. Quamvis autem, *Vir Consultis-
 sime*, longe lateque hic vagari non ausim;
 quippe cum instituti mei id non patiatum ra-
 tio, & praeterea tot tantisque Vestris in Pa-
 triam meritis meo nihil addi possit praconio;
 Avi tamen Tui, Jcti celeberrimi, paucis
 mentionem facere non abs re erit. Vir is
 erat, justitia periclitante, liberi satis oris &
 cala-

calami, ac religiosus justus & aequus sacerdos, adeo, ut eruditione, sapientia, dexteritate atque fide singulari famam in Ducatu Coburgensi sibi comparaverit nunquam intermorigituram. Filium ille reliquit prudentia, integritate ac dignitate consulari in Patria conspicuum, nepotes autem dignissimos plane Patris avitarumque laudum haeredes, qui partim in Aula Regia Dresdensi, partim in Patria muneribus funguntur gravissimis; & in his Tu quoque *Vir Consultissime*, praecleara juris peritia & mira in causis dicendis felicitate tantam jam concivisti admirationem Tui, ut vivam in Te Avi Patrisque Tui imaginem omnes intueantur. Summos nunc diuque meritos in utroque Jure capessis honores, sero quidem, sed quo dignior illis es, eo majus hinc refers decus & splen-

dorem: De iis itaque Tibi animitus gratulor, sincere optans, ut maxima ad Te amplissimamque Familiam Tuam inde redundent emolumenta, & imprimis ut eruditus & haud vulgaris ille labor Tuus de *Taxa Feudali* fructus ferat desideratissimos. Vale, *Vir Consultissime*, & mihi porro fave. Dabam Erfordiae VIII. Calend. April. MDCCXIX.

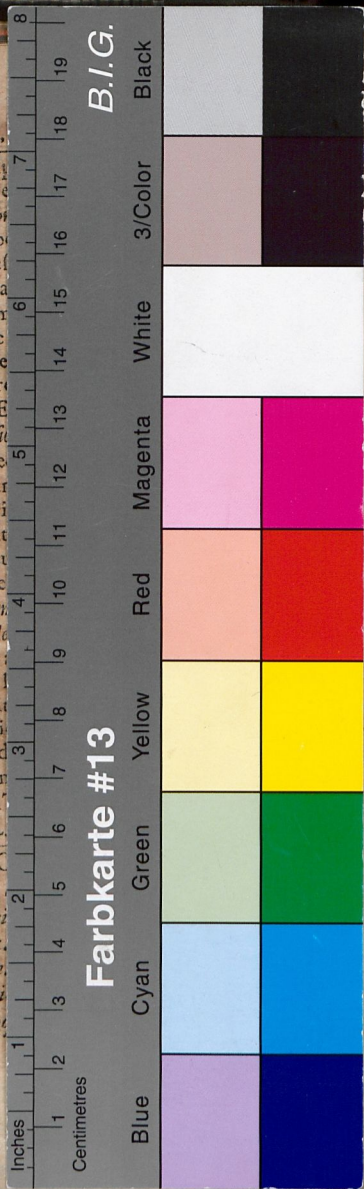
TA-OC (1+12)

SB.

ULB Halle 3
004 997 492

SUB NUMINIS DIVINI PRÆSIDIO *Vig. n. 34*
DISSERTATIONEM INAUGURAL. JURIDICAM,
DE

TAXA FEUDALI,

VULGO
Vom Lehn = TAX,
CONSENSU MAGNIFICI ICTORUM ORDINIS,
IN PERANTIQUA ACADEMIA HIERANA,
PRO SUMMIS IN UTROQUE JURE HONORIBUS AC
PRIVILEGIIS DOCTORALIBUS RITE ET LEGITIME
CONSEQUENDIS,
PUBLICÆ ERUDITORUM DISQUISITIONI
SUBMITTIT

HEINRICUS PHILIPPUS
DÖBNERUS,
COBURGO-FRANCUS,
ILLUSTRIS REGIMINIS SAXO-COBURGENSIS
ADVOCATUS ORDINAR.

DIE XXVII. MART. ANNO MDCCC XIX.
HORIS LOCOQUE CONSUEVIS.

ERFORDIÆ,
TYPIS JOH. HENRICI GROSCHII,
TYPOGR. ACAD.